NCERT ನೃತ್ಯಗಾರ್ತಿ ಮೂರ್ತಿ ವಿವಾದ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ವ್ಯಾಪಕ ವಿರೋಧವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ನಂತರ, ಸಿಂಧೂ ಕಣಿವೆ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೃತ್ಯಗಾರ್ತಿ ಮೂರ್ತಿಯ ಮೂಲ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತನ್ನ 9 ನೇ ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮರು ಅಳವಡಿಸಲು NCERT ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ, ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸುವ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ನೃತ್ಯಗಾರ್ತಿ ಮೂರ್ತಿ

- "ನೃತ್ಯಗಾರ್ತಿ ಮೂರ್ತಿ" ಎನ್ನುವುದು **4,500 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾದ ಕಂಚಿನ ಪ್ರತಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು**, ಸಿಂಧೂ ಕಣಿವೆ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ನಗರ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಮೊಹೆಂಜೊ-ದಾರೋದಲ್ಲಿ (ಇಂದಿನ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ) **1926** ರಲ್ಲಿ ಪುರಾತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ **ಅರ್ನೆಸ್ಟ್ ಮ್ಯಾಕೆ** (Ernest Mackay) ಅವರು ಇದನ್ನು ಉತ್ಖನನ ಮಾಡಿದರು.
- ಈ ಪ್ರತಿಮೆಯು ಸುಮಾರು 10.5 ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಎತ್ತರವಿದೆ ಮತ್ತು ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಾರ ಹಾಗೂ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಳೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದಂತೆ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ವಸ್ತು ಮತ್ತು ತಂತ್ರ:** ಈ ಕಂಚಿನ ಶಿಲ್ಪವನ್ನು **'ಲಾಸ್ಟ್-ವ್ಯಾಕ್ಸ್'** ತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದು **ಲೋಹ-ಎರಕಹೊಯ್ಯುವ ವಿಧಾನವಾಗಿದ್ದು**, ಇದನ್ನು **ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಜಾರ್ಖಂಡ್ ಮತ್ತು ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ** ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಇಂದು, ಇದರ ಮೂಲ ಕಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ನವದೆಹಲಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

'ಹರಪ್ಪನ್ ನಾಗರಿಕತೆ'ಯ ಬಗ್ಗೆ

ಹರಪ್ಪನ್ ನಾಗರಿಕತೆಯು **'ಈಜಿಪ್ಟ್'** ಮತ್ತು **'ಮೆಸಪಟೊಮಿಯಾ'**ದೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ನಾಗರಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ಇದು **ಸಿಂಧೂ ನದಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸಿಂಧೂ ಕಣಿವೆ ನಾಗರಿಕತೆ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ತಾಮ್ರ ಆಧಾರಿತ ಮಿಶ್ರಲೋಹಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಹರಪ್ಪನ್ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು **ಕಂಚಿನ-ಯುಗದ (Bronze-age) ನಾಗರಿಕತೆ** ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ನಗರ ಯೋಜನೆ: ಈ ನಾಗರಿಕತೆಯು ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.

ಆರ್ಥಿಕತೆ: ಇವರ ವ್ಯಾಪಾರ ಜಾಲವು ಮೆಸಪಟೊಮಿಯಾವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿತ್ತು, ಜನರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೋಧಿ ಹಾಗೂ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ: ಜನರು ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು "ಪುರೋಹಿತ ರಾಜ" ಹಾಗೂ ಗೂಳಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಮಾಜ: ವಸತಿಗಳ ಗಾತ್ರವು ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಅವನತಿ: ಪರಿಸರ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಕ್ರಮಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ನಾಗರಿಕತೆಯು ನಾಶವಾಯಿತು.

ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ತಾಣ	ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಳ
ಹರಪ್ಪ	ಪಂಜಾಬ್, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ
ಮೊಹೆಂಜೊ-ದಾರೋ	ಸಿಂಧ್, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ
ಧೋಲವೀರಾ	ಕಚ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಗುಜರಾತ್
ಕಾಲಿಬಂಗನ್	ರಾಜಸ್ಥಾನ
ಲೋಥಾಲ್	ಗುಜರಾತ್
ರಾಖಿಗರ್ಹಿ	ಹರಿಯಾಣ
ಚಾನ್ಹುದಾರೋ	ಸಿಂಧ್, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ
ಗನ್ವೇರಿವಾಲಾ	ಪಂಜಾಬ್, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ
ಸುಟ್ಕಾಜೆಂಡರ್	ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ
ಆಲಂಗೀರ್‌ಪುರ್	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ